

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ข้อสรุป

การอุดหนุนมีความสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเป็นส่วนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศกำลังพัฒนา เช่น ประเทศไทย แต่การอุดหนุนบางอย่างโดยเฉพาะการให้อุดหนุนการส่งออกถือเป็นการบิดเบือนการค้าระหว่างประเทศ การอุดหนุนจึงถูกกำหนดเป็นกฎเกณฑ์ขึ้นตั้งแต่ข้อตกลง GATT 1947 แต่ยังไม่มีความชัดเจนและเป็นเหมือนข้อเสนอแนะมากกว่าพันธกรณี ต่อมาเมื่อมีการเจรจารอบโตเกียวในปี 1979 ได้มีการจัดทำข้อตกลงว่าด้วยการตีความและการบังคับใช้ Article VI, XVI และ XXIII แห่งข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (Subsidies Code 1979) โดยกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการอุดหนุนการส่งออกชัดเจนยิ่งขึ้น และประเทศภาคีสามารถดำเนินการไต่สวนและเรียกเก็บอากรตอบโต้การอุดหนุน (CVD) กับประเทศที่ให้การอุดหนุนการส่งออกได้ทั้งประเทศที่เป็นภาคีและที่ไม่ได้เป็นภาคีของข้อตกลง แต่ข้อตกลงดังกล่าวมิได้ใช้บังคับกับประเทศภาคี GATT ทุกประเทศ และประเทศไทยมิได้เข้าเป็นภาคีเนื่องจากเห็นว่าการเข้าเป็นภาคีมิได้ก่อให้เกิดประโยชน์อะไรนัก เมื่อประเทศไทยถูกไต่สวนและเรียกเก็บอากรตอบโต้การอุดหนุนกับสินค้าที่ได้รับการอุดหนุนการส่งออก ประเทศผู้นำเข้าอาจไม่นำเอาหลักเกณฑ์ของ Subsidies Code มาใช้กับประเทศไทย เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีข้อกำหนดของตนที่ไม่ต้องพิสูจน์ว่าการอุดหนุนนั้นก่อให้เกิดความเสียหายแก่อุตสาหกรรมภายในประเทศของตน (injury test) แต่พิสูจน์ว่ามีการอุดหนุนก็เพียงพอแล้วในการเรียกเก็บอากรตอบโต้การอุดหนุนจากประเทศที่ไม่ใช่ภาคีสมาชิกของ Subsidies Code

ต่อมาในการเจรจารอบอุรุกวัย ได้มีการจัดทำข้อตกลงว่าด้วยการอุดหนุนและมาตรการตอบโต้ 1994 (SCM) ซึ่งมีความรัดกุมและมีรายละเอียดมากขึ้น ข้อตกลงนี้ได้กำหนดความหมายของการอุดหนุน และประเภทของการอุดหนุน โดยต้องการให้มีการลดเลิกการอุดหนุนบางประเภท แต่ยังคงมีรายละเอียดที่ซับซ้อน การตีความในหลายประเด็นยังมีปัญหา และเปิดช่องให้ประเทศสมาชิกใช้ประโยชน์จากข้อตกลงได้ นอกจากนี้บทบัญญัติในบางเรื่องยังมีความไม่เป็นธรรม ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาการบังคับใช้ในทางปฏิบัติดังนี้

1. ข้อตกลงนี้ครอบคลุมเฉพาะการอุดหนุนที่เป็นการให้โดยเจาะจง (specificity) ซึ่งประเทศสมาชิกจะต้องแจ้งโครงการอุดหนุนทุกประเภทที่เป็นการให้โดยเจาะจงทุกปีตาม Article 25 หากประเทศสมาชิกหนึ่งเห็นว่ามาตรการของประเทศใดประเทศหนึ่งเป็นการให้การอุดหนุนโดยเจาะจงก็สามารถร้องขอให้ประเทศนั้น ๆ ชี้แจงข้อมูลให้ทราบ หากไม่ได้รับความร่วมมือ ก็สามารถนำเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการ SCM การแจ้งมาตรการที่เป็นการให้อุดหนุนโดยเจาะจงเป็นเรื่องที่แต่ละประเทศพิจารณาว่ามาตรการใดในประเทศของตนที่เป็นการให้อุดหนุนโดยเจาะจงซึ่งจะต้องแจ้งให้ทราบ ประเทศหนึ่งเห็นว่ามาตรการของตนไม่เป็นการให้โดยเจาะจงจึงมิได้แจ้ง แต่อีกประเทศหนึ่งเห็นว่าเป็นการให้โดยเจาะจง ก็อาจเปิดไต่สวนการอุดหนุนได้ ดังนั้นการตีความการให้โดยเจาะจงในแต่ละประเทศจึงอาจแตกต่างกันได้ ซึ่งความหมายของคำว่า การอุดหนุนในข้อตกลงก็กว้างมาก และความหมายของคำว่า "specificity" (การอุดหนุนที่ถูกต้องได้จะต้องเป็นการให้โดยเจาะจง) ในข้อตกลง SCM ก็เขียนไว้ไม่ชัดเจน โดยพิจารณาจากผลคำตัดสินของสหภาพยุโรปในการไต่สวนการอุดหนุนสินค้าเส้นใย Polyester Staple Fiber (PSF) ในกรณีนี้สหภาพยุโรป ตีความ "specificity" อย่างกว้าง ทำให้คู่กรณีเสียเปรียบ และนำไปใช้ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของข้อตกลง ซึ่งการตีความของสหภาพยุโรปในกรณีนี้ทำให้ประเทศไทยไม่ได้รับประโยชน์จากการอุดหนุนที่ไม่ถูกต้องได้ (Non-actionable Subsidies) คือแม้ว่าสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจะอยู่ในพื้นที่เสียเปรียบแต่เป็นการให้โดยเจาะจงแก่วงอุตสาหกรรม จึงถือว่าเป็นการให้โดยเจาะจง นอกจากนี้การตีความของสหภาพยุโรปยังกว้างกว่าของสหรัฐอเมริกา

2. ข้อตกลงมิได้กำหนดรูปแบบและวิธีการให้ความเห็นชอบหรืออนุญาตของคณะกรรมการ SCMว่าจะใช้วิธีการใด ในกรณีที่ประเทศสมาชิกหนึ่งเห็นว่า ประเทศสมาชิกอื่นให้การอุดหนุนกับสินค้าที่จะไม่ถูกมาตรการตอบโต้ตาม Article 8 แต่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศของตนที่ผลิตสินค้าชนิดเดียวกัน ประเทศสมาชิกมีสิทธิร้องขอให้มีการปรึกษาหารือ หากยังไม่ได้ข้อสรุป ประเทศสมาชิกมีสิทธิเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการ SCM โดยคณะกรรมการ SCM อาจแนะนำให้มีการปรับเปลี่ยนมาตรการในการอุดหนุนหากเห็นว่าทำให้เกิดความเสียหายจริง นอกจากนี้ คณะกรรมการ SCM มีสิทธิอนุญาตให้ประเทศสมาชิกที่ได้รับความเสียหายใช้มาตรการตอบโต้ได้ หากยังไม่มีกรณีปฏิบัติตามคำแนะนำภายใน 60 วัน (ตาม Article 9.4) ซึ่งการให้ความเห็นชอบหรืออนุญาตในแต่ละระบบมีผลในทางปฏิบัติและสร้างอำนาจต่อรองที่แตกต่างกัน

3. ในเรื่องของ การตัดสินว่าการให้การอุดหนุนมีความเสียหายหรือไม่ และควรที่จะเก็บอากรตอบโต้การอุดหนุนหรือไม่ ล้วนแต่เป็นอำนาจของเจ้าพนักงานในประเทศผู้นำเข้าทั้งสิ้น ซึ่งอาจก่อให้เกิดความไม่เป็นกลางได้ แม้ว่าจะมีการกำหนดกระบวนการสอบสวนและพิจารณาไว้ค่อนข้างละเอียดและชัดเจนก็ตาม ดังนั้น หากประเทศที่ถูกเก็บ CVD เห็นว่าการตัดสินไม่มีหลักเกณฑ์ก็สามารถขอหารือ และขอตั้ง Panel เป็นผู้พิจารณาตัดสินได้

4. ใน Article 11.9 คำร้องเรียนจะถูกยกได้ หรือการโต้สวนการอุดหนุนจะยุติโดยทันทีเมื่อเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจพบว่าระดับการอุดหนุนเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำ (de minimis) คือ มีการอุดหนุนต่ำกว่าร้อยละ 1 ของมูลค่าสินค้า หรือร้อยละ 2 ในกรณีประเทศกำลังพัฒนา หรือปริมาณการนำเข้าสินค้าที่ได้รับการอุดหนุนหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นมีเพียงเล็กน้อย (negligible) กล่าวคือ ในกรณีประเทศกำลังพัฒนาจะพิจารณาระดับการอุดหนุนต่ำกว่าร้อยละ 2 แล้ว ยังพิจารณาได้อีกว่า หากปริมาณของสินค้านำเข้าที่ได้รับการอุดหนุนนั้นน้อยกว่าร้อยละ 4 หรือหากปริมาณการนำเข้าสินค้าที่ได้รับการอุดหนุนน้อยกว่าร้อยละ 4 แต่ปริมาณสินค้านำเข้าจากประเทศกำลังพัฒนาแต่ละประเทศรวมกันจะต้องน้อยกว่าร้อยละ 9 (Article 27.10) หากเข้าเกณฑ์การพิจารณาลำหรับประเทศกำลังพัฒนาข้อใดข้อหนึ่งให้ยุติการโต้สวนทันที ซึ่งในกรณีที่ปริมาณการนำเข้าสินค้าที่ได้รับการอุดหนุนน้อยกว่าร้อยละ 4 แล้ว น่าจะยุติการโต้สวนได้ทันทีแล้ว แต่ข้อตกลงยังกำหนดอีกว่าหากปริมาณการนำเข้าดังกล่าวน้อยกว่าร้อยละ 4 แต่ถ้ามีปริมาณสินค้านำเข้าที่ได้รับการอุดหนุนจากประเทศกำลังพัฒนาแต่ละประเทศเกินกว่าร้อยละ 9 เช่นนี้ก็เปิดการโต้สวนต่อไปได้ ซึ่งในกรณีนี้ปริมาณสินค้านำเข้าที่ได้รับการอุดหนุนจากประเทศกำลังพัฒนาแต่ละประเทศอาจมีปริมาณน้อยกว่าร้อยละ 4 ในหลายประเทศ แต่เมื่อมีหลายประเทศรวมกันแล้วมากกว่าร้อยละ 9 ทำให้มีการเปิดการโต้สวนการอุดหนุนรวมหลายประเทศได้

5. ในประเด็นที่ว่า การโต้สวนอาจจะบังคับหรือสิ้นสุดได้โดยไม่มี การเก็บอากรตอบโต้การอุดหนุน ตาม Article 18 หากประเทศผู้ส่งออกทำความตกลง (Undertaking) ซึ่งจะต้องมีผลการพิจารณาว่ามีการให้อุดหนุนและมีความเสียหายเกิดขึ้น โดยประเทศผู้ส่งออกยอมรับเงื่อนไขโดยสมัครใจที่จะจำกัดหรือจำกัดการอุดหนุน หรือผู้ส่งออกจะเพิ่มราคาส่งออกให้สูงขึ้น ซึ่งวิธีการดังกล่าวเป็นเสมือนหนึ่งการจำกัดการส่งออกสินค้าทางอ้อม แต่ประเทศผู้นำเข้าไม่ได้เป็นผู้กำหนดปริมาณการนำเข้าเอง ซึ่งต่างจากกรณีของการจำกัดการส่งออกด้วยความสมัครใจ (Voluntary Export Restraints : VERs) ที่ประเทศผู้นำเข้าเป็นฝ่ายเสนอจำนวนที่อนุญาตให้นำเข้าสินค้าในแต่ละช่วงเวลา ที่ตกลงกัน ซึ่งมีผลเป็นการจำกัดการส่งออกด้วยกันทั้งสิ้น แต่ในกรณี Undertaking มิได้มีผลเป็นการจำกัดการส่งออกโดยตรงเหมือน VERs

6. ปัญหาในทางปฏิบัติ ได้แก่ การเปิดการไต่สวนของบางประเทศมีข้อมูลน้อยมาก ในเรื่อง ข้อกล่าวหาจะมีสาระเหมือนกันเกือบทั้งหมด และสินค้าบางชนิดมีปริมาณการนำเข้าจากไทยต่ำมาก นอกจากนี้ ยังมีการนำคำร้องของประเทศอื่นมาใช้เป็นเอกสารประกอบ ทั้ง ๆ ที่มิได้มีการดำเนินการไต่สวนในสินค้านั้น อีกทั้งข้อกล่าวหาของประเทศสหรัฐอเมริกายังเป็นเพียงข้อกล่าวหาลอย ๆ เท่านั้น

7. ข้อตกลง SCM วางหลักเกณฑ์ครอบคลุมเฉพาะการค้าสินค้า แต่ไม่ได้วางหลักเกณฑ์ในเรื่องการอุดหนุนการค้าบริการระหว่างประเทศ ซึ่งอาจทำให้ประเทศสมาชิกบางประเทศโดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้วใช้ช่องว่างนี้เป็นประโยชน์ให้การอุดหนุนการค้าบริการแก่ภาคเอกชนของตน ทำให้ได้เปรียบประเทศคู่แข่งอื่น แต่ในปัจจุบันนี้ ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (General Agreement on Trade in Services : GATS) กำลังมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องการอุดหนุน

อย่างไรก็ตาม จากการไต่สวนสินค้าตลาดโลกปีนที่ส่งไปในสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป ประเทศไทยได้ปรับเปลี่ยนมาตรการที่อาจถือว่าเป็นการอุดหนุนให้สอดคล้องกับข้อตกลง SCM แล้ว แต่มาตรการของรัฐบาลไทยโดยเฉพาะสิทธิประโยชน์ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน ยังคงเป็นมาตรการที่ถูกดำเนินการไต่สวนเพื่อเรียกเก็บอากรตอบโต้การอุดหนุน แสดงให้เห็นว่าประเทศดังกล่าวอาจพยายามช่วยอุตสาหกรรมภายในประเทศของตนโดยใช้มาตรการตอบโต้การอุดหนุนเป็นเครื่องมือในการก่อกวนทางการค้า (trade harassment) เนื่องจากการเปิดการไต่สวนนั้นได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่การประกอบธุรกิจของประเทศผู้ส่งออกเป็นอย่างมาก เพราะทำให้ผู้นำเข้าส่วนใหญ่จะหยุดการสั่งซื้อไว้ก่อนเพื่อผลการไต่สวน หรืออาจยกเลิกคำสั่งซื้อแล้วหันไปสั่งซื้อสินค้าจากแหล่งอื่นแทน นอกจากนี้ผู้ส่งออกยังต้องแก้คำกล่าวหาต่อศาลภายในประเทศที่ทำการไต่สวน ซึ่งการพิจารณาจะกระทำตามกรอบของกฎหมายภายในประเทศของประเทศที่ทำการไต่สวนโดยเฉพาะในด้านกระบวนการไต่สวน ทำให้ผู้ส่งออกต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง และตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบอยู่เสมอ ซึ่งเป็นภาระให้แก่ประเทศที่ถูกไต่สวนและยังเป็นอุปสรรคต่อการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา

ในการต่อสู้แก้ต่างข้อกล่าวหาการอุดหนุนของผู้ส่งออกหรือผู้ผลิตของประเทศไทย กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมการค้าต่างประเทศได้มีการประสานงานและให้ความช่วยเหลือแก่ภาคเอกชนในด้านคำแนะนำ การว่าจ้างทนายความหรือที่ปรึกษากฎหมายและด้านค่าใช้จ่ายในการว่าจ้างบางส่วน กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์จะให้ความช่วยเหลือในประเด็นของข้อตกลง SCM และประเด็นอื่น ๆ นอกจากนี้ยังมีสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ซึ่งมีความรู้ และประสบการณ์ในด้านนี้ซึ่งสามารถให้คำปรึกษา และดำเนินการแก้ต่าง ทั้งนี้ หากมีการเปิดการไต่สวน

การอุดหนุนก็จะดำเนินการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งทางกรมการค้าต่างประเทศมีแนวทางในการปฏิบัติดังนี้

1. ก่อนที่ประเทศอุตสาหกรรมจะเปิดการไต่สวนการนำเข้าสินค้าที่ได้รับการอุดหนุน ซึ่งมีระยะเวลา 45 วัน ในการหารือ กรมการค้าต่างประเทศในฐานะเป็นตัวแทนของหน่วยงานราชการต่าง ๆ ได้จัดประชุมหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้ผลิตหรือผู้ส่งออกสินค้าที่ถูกกล่าวหา เพื่อให้ทราบถึงสถานะและสิ่งที่จะต้องจัดเตรียมในการปรึกษาหารือกับประเทศดังกล่าว เช่น บริษัทได้มีการผลิตและส่งออกในช่วงเวลาดังกล่าวหรือไม่ หรือบริษัทยังคงดำเนินกิจการอยู่หรือไม่

2. ในการหารือกับประเทศที่กล่าวหา ก่อนเปิดการไต่สวน กรมการค้าต่างประเทศกับ BOI จะร่วมกันจัดทำประเด็นข้อโต้แย้งต่าง ๆ ที่อุตสาหกรรมภายในประเทศได้กล่าวหา และเดินทางไปหารือกับประเทศดังกล่าว ซึ่งผลการหารืออาจประสบความสำเร็จได้ในระดับหนึ่ง กล่าวคือ อาจยกฟ้องมาตรการบางมาตรการ เนื่องจากข้อชี้แจงจากประเทศไทย

3. กรณีที่เปิดการไต่สวนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้ผลิตหรือผู้ส่งออกต้องมีการกำหนดกลยุทธ์ร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ข้อมูลเป็นไปในทิศทางและพื้นฐานอันเดียวกัน

4. ก่อนที่เจ้าหน้าที่ของประเทศไต่สวนจะเดินทางมาตรวจสอบข้อเท็จจริง กรมการค้าต่างประเทศจะเชิญหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้ผลิตหรือผู้ส่งออกมาร่วมประชุม เพื่อเตรียมความพร้อมและความเข้าใจในการตอบแบบสอบถาม ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเข้าใจในการที่จะตอบข้อซักถาม รวมทั้งเอกสาร หลักฐานที่จะแสดงต่อเจ้าหน้าที่ให้เรียบร้อย

แนวทางแก้ไขดังกล่าวเป็นแนวทางที่มีประโยชน์และควรดำเนินการต่อไป นอกจากนี้ ขั้นตอนในการค้นคว้า รวบรวมข้อมูล หลักฐาน และประเด็นต่าง ๆ ในการโต้แย้งเกี่ยวกับความเสียหายของอุตสาหกรรมภายในประเทศที่กล่าวหา ก็เป็นส่วนที่สำคัญในการแก้ต่างข้อกล่าวหา ในการเปิดการไต่สวนหากมีข้อกล่าวหาได้อันเป็นการขัดกับข้อตกลง SCM หรือเห็นว่ากฎหมายภายในประเทศในเรื่องการอุดหนุนและมาตรการตอบโต้ดำเนินการไปโดยไม่เป็นธรรมหรือไม่สอดคล้องกับข้อตกลง SCM ก็สามารถนำเรื่องเข้าหารือต่อคณะกรรมการ SCM หรือร้องเรียนต่อองค์กรระดับข้อพิพาทของ WTO ได้ โดยผ่านทางกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ และมีคณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลกเป็นผู้ประสานงาน

ข้อเสนอแนะ

การอุดหนุนเป็นมาตรการที่ทุกประเทศทั้งประเทศพัฒนาแล้วหรือประเทศกำลังพัฒนาใช้เพื่อนำไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศตน ซึ่งประเทศพัฒนาแล้วก็ล้วนแต่ให้สิทธิประโยชน์เพื่อดึงดูดการลงทุนเช่นเดียวกับประเทศกำลังพัฒนา แต่รูปแบบจะแตกต่างกันไป ซึ่งประเทศพัฒนาแล้วจะมีรูปแบบหลากหลายกว่า โดยมีทั้งสิทธิประโยชน์ทางภาษี เช่น การยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีเงินได้ และทางการเงิน เช่น การให้เงินกู้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ แต่การอุดหนุนที่ประเทศกำลังพัฒนาให้นั้นมักจะเป็นประเภทที่ห้ามใช้หรือถูกมาตรการตอบโต้ได้ หากจะปรับให้เป็นการอุดหนุนประเภทที่ไม่ถูกมาตรการตอบโต้ นั้นมิใช่จะกระทำได้ง่าย เนื่องจากประเทศใดที่จะให้การอุดหนุนที่ไม่ถูกมาตรการตอบโต้ นั้นต้องแจ้งต่อคณะกรรมการ SCM ก่อนให้การอุดหนุนประเภทนี้ เพื่อให้ประเทศสมาชิกได้ตรวจสอบว่ามีลักษณะเป็นไปที่บัญญัติไว้ในข้อตกลงหรือไม่ และการอุดหนุนประเภทที่ไม่ถูกมาตรการตอบโต้ นั้นมักจะเป็นการอุดหนุนที่ประเทศอุตสาหกรรมทั้งหลายให้ในปัจจุบัน จึงอาจกล่าวได้ว่า ประเทศเหล่านี้พยายามทำให้มาตรการที่ตนทำอยู่นั้นเป็นมาตรการที่ตอบโต้ไม่ได้ตามข้อตกลงเพื่อให้สามารถดำเนินมาตรการเหล่านั้นได้ต่อไป

ดังนั้น ประเทศไทยจึงต้องพยายามปรับเปลี่ยนมาตรการอุดหนุนประเภทที่ห้ามใช้ มาเป็นการอุดหนุนประเภทที่ไม่ถูกมาตรการตอบโต้หากกระทำไม่ได้ แต่ถ้ากระทำไม่ได้ ก็ควรปรับให้เป็นการอุดหนุนที่อาจถูกตอบโต้ได้แต่ต้องไม่ใช่ให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศอื่น หรือไม่ให้โดยเจาะจง เพื่อมิให้ถูกเก็บภาษีตอบโต้ ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่ทุกประเทศจะต้องกระทำให้เป็นเช่นนั้น เพราะหากมีแต่การอุดหนุนที่ไม่ถูกมาตรการตอบโต้ซึ่งจะต้องมีลักษณะสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อตกลงด้วย ก็จะไม่มีความเสียหายเกิดขึ้น แต่บทบัญญัติของข้อตกลงที่ได้กำหนดให้มีการแจ้งการอุดหนุนที่ไม่ถูกมาตรการตอบโต้ก่อนให้การอุดหนุนประเภทนี้ต่อคณะกรรมการ SCM ซึ่งบทบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดประโยชน์เท่าใดนัก เนื่องจากจนปัจจุบันยังไม่มีประเทศใดแจ้งการอุดหนุนประเภทนี้ เพราะการแจ้งการอุดหนุนประเภทนี้ หากคณะกรรมการ SCM เห็นว่าไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อตกลง ก็จะได้ถือว่าเป็นมาตรการที่ได้มีการพิจารณาตัดสินแล้วว่าไม่เป็นการอุดหนุนที่จะไม่ถูกมาตรการตอบโต้ และหากไม่แจ้งมาตรการดังกล่าวก็จะไม่ได้รับภูมิคุ้มกันในการใช้มาตรการอุดหนุนดังกล่าว ฉะนั้น เมื่อมีการไต่สวนการอุดหนุนเกิดขึ้น แม้มาตรการดังกล่าวจะได้แจ้งก่อนมีการใช้มาตรการหรือไม่แจ้งต่อคณะกรรมการ SCM ก็ตาม ประเทศผู้นำเข้าก็สามารถเปิดการไต่สวนได้ ซึ่งหากเป็นมาตรการที่คณะกรรมการ SCM ได้เคยพิจารณาตัดสินแล้วว่าไม่ใช่การอุดหนุนที่ไม่ถูกมาตรการตอบโต้ จะทำให้ประเทศที่ทำการไต่สวนพิจารณาได้ง่ายขึ้น

สำหรับการอุดหนุนที่ไม่ถูกมาตรการตอบโต้ในประเภทการให้ความช่วยเหลือแก่พื้นที่ เสียเปรียบ และการให้ความช่วยเหลือเพื่อให้มีการปรับเปลี่ยนสถานประกอบการที่มีอยู่แล้วให้ สอดคล้องกับกฎระเบียบใหม่ด้านสิ่งแวดล้อม จะมีข้อบังคับในลักษณะที่ทำให้กระทำได้ยากกว่าการ อุดหนุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา (R&D) ซึ่งประเทศพัฒนาแล้วมักให้การอุดหนุนแก่อุตสาหกรรมภาย ในของตนที่เป็นการให้ความช่วยเหลือเพื่อการวิจัยและพัฒนา เนื่องจากอัตราการให้ความช่วยเหลือ สูง เมื่อประเมินเป็นจำนวนเงินแล้วมีจำนวนมาก อีกทั้งประเทศพัฒนาแล้วที่ใช้ระบบการปกครอง Federal System (ระบบการปกครองแบบสหรัฐ, สหพันธรัฐ) ที่มีรัฐบาลท้องถิ่น สามารถให้การ อุดหนุนเฉพาะพื้นที่ (Regional Specificity) ได้อีกด้วยโดยไม่ถือว่าเป็นการให้โดยเจาะจง ซึ่ง ประเทศไทยไม่สามารถใช้ประโยชน์จากข้อตกลงให้การอุดหนุนในลักษณะดังกล่าวได้ เนื่องจาก มาตรการส่วนใหญ่มิได้เป็นการให้อุดหนุนประเภทที่ตอบโต้ไม่ได้ และประเทศไทยก็ได้ใช้ระบบการ ปกครองดังกล่าว ดังนั้น ประเทศไทยจึงควรศึกษามาตรการอื่น ๆ จากประเทศอุตสาหกรรมดังกล่าว เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกดำเนินการไต่สวนและการใช้มาตรการตอบโต้จากประเทศดังกล่าว และ ระมัดระวังมิให้มาตรการอุดหนุนภายในมีความเชื่อมโยงกับการส่งออก นอกจากนี้หากหลีกเลี่ยงมิ ได้ที่จะให้การอุดหนุนที่อาจถูกมาตรการตอบโต้ได้ จะต้องไม่ให้การอุดหนุนจนเกิดความเสียหาย แก่ประเทศสมาชิกอื่น ซึ่งจะทำให้ประเทศสมาชิกอื่นที่ได้รับผลกระทบร้องเรียนได้

จากที่ผ่านมา ประเทศพัฒนาแล้วมักเปิดการไต่สวนการอุดหนุนสินค้าจากประเทศไทยเพื่อ เก็บอากรตอบโต้การอุดหนุนมากกว่าที่จะนำเรื่องเข้าสู่กระบวนการของ WTO โดยให้ Panel เป็นผู้ พิจารณาตัดสิน ซึ่งกระบวนการพิจารณาไต่สวนการอุดหนุนต้องใช้กฎหมายภายในประเทศของ ประเทศที่ไต่สวน โดยกฎหมายภายในของประเทศสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปต้องสอดคล้องกับ หลักการพื้นฐานที่บัญญัติไว้ในข้อตกลง SCM เช่นกัน ซึ่งกฎหมายภายในของประเทศดังกล่าวมีราย ละเอียดในเรื่องกระบวนการพิจารณาไต่สวนการอุดหนุนที่เป็นระบบ ง่ายต่อการทำความเข้าใจ และ สอดคล้องกับข้อตกลง SCM แต่ในความเป็นจริงแล้วก็ไม่สามารถเขียนรายละเอียดครอบคลุมได้ทุก เรื่อง ซึ่งในกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการไต่สวนของประเทศดังกล่าวจำ เป็นต้องใช้ดุลพินิจ และในเรื่องเดียวกันการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ในแต่ละประเทศก็อาจใช้ดุล พินิจไม่เหมือนกันได้ ซึ่งประเทศพัฒนาแล้วดังกล่าวจะใช้กฎหมายตอบโต้การอุดหนุนของตนเพื่อคุ้ม ครองอุตสาหกรรมภายในประเทศตนหรือใช้กฎหมายดังกล่าวเป็นเครื่องมือในการก่อกวนทางการค้า

ฉะนั้น หากมีสินค้านำเข้าที่ได้รับการอุดหนุนจากประเทศอื่นมายังประเทศไทย ประเทศไทยก็มีความชอบธรรมที่จะดำเนินการอันเนื่องมาจากประเทศอื่นปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมได้ เช่นกัน ดังนั้น ประเทศไทยจึงต้องมีมาตรการคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศที่ประสบปัญหา

จากการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม โดยในอดีตเครื่องมือที่สามารถใช้ตอบโต้การอุดหนุนสินค้าจากต่างประเทศอันเป็นการคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศจากการแข่งขันทางการค้าอันไม่เป็นธรรม คือ ประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการเก็บภาษีสินค้าทุ้มตลาดและได้รับการอุดหนุน พ.ศ. 2539 แต่เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวมีสถานะทางกฎหมายต่ำมาก และยิ่งขาดรายละเอียดหลายประการ ทำให้ไม่สามารถนำไปบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในปัจจุบันประเทศไทยจึงได้ตราพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ้มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีผลบังคับใช้ในวันที่ 30 มิถุนายน 2542 แต่จนปัจจุบันประเทศไทยก็ยังไม่เคยใช้กฎหมายดังกล่าว ดำเนินการไต่สวนและเรียกเก็บอากรตอบโต้การอุดหนุนสินค้าจากต่างประเทศ ดังนั้น เมื่อมีการเปิดตลาดเสรีมากขึ้น หากมีการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศที่ได้รับการอุดหนุนมายังประเทศไทย กฎหมายดังกล่าวจึงต้องมีเนื้อหาสาระครอบคลุมทั้งสาระบัญญัติในเรื่องการอุดหนุน และขั้นตอนการไต่สวนที่ชัดเจน โปร่งใส และเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบในการไต่สวนการอุดหนุนและความเสียหายคือ กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยในทางปฏิบัติแล้วคือ สำนักปกป้องและรักษาผลประโยชน์ทางการค้า การนำกฎหมายดังกล่าวไปใช้ให้เกิดประสิทธิผลนั้นยังต้องอาศัยดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ในเรื่องรายละเอียดต่าง ๆ ซึ่งการใช้ดุลพินิจนั้นจะต้องไม่เกิดความขัดแย้งกับข้อตกลง SCM และกระบวนการต่าง ๆ จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของข้อตกลง SCM โดยหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องร่วมมือและประสานงานกัน และจะต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ทำความเข้าใจในเรื่องการอุดหนุนและขั้นตอนกระบวนการไต่สวนได้อย่างชัดเจน เมื่อได้รับความเสียหายแล้วจะดำเนินการอย่างไร มีหน่วยงานใดบ้างที่ให้ความช่วยเหลือ หรือตนเองจะมีสิทธิใช้มาตรการตอบโต้อย่างไรบ้าง จึงควรพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถและความเชี่ยวชาญเฉพาะ รวมทั้งในด้านการแก้ต่างการอุดหนุนด้วย นอกจากนี้ยังสามารถขอคำปรึกษา และคำแนะนำ จากหน่วยงานราชการที่มีความรู้ และประสบการณ์ในด้านนี้ เช่น สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ได้อีกด้วย

พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ้มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542 ได้ยกร่างโดยยึดข้อตกลง SCM และกฎหมายตอบโต้การอุดหนุนของสหภาพยุโรปเป็นแม่แบบ ซึ่งสหภาพยุโรปก็ได้ยกร่างโดยอาศัยข้อตกลง SCM เป็นกรอบอยู่แล้ว เพราะประเทศสมาชิก WTO ต้องบัญญัติกฎหมายภายในของตนให้สอดคล้องและอยู่ภายในกรอบของข้อตกลงดังกล่าว กฎหมายตอบโต้การอุดหนุนของประเทศไทยจึงมีรายละเอียดที่เพียงพอ ชัดเจน ง่ายต่อการทำความเข้าใจ และสอดคล้องกับข้อตกลง WTO ผู้ส่งออกไทยจึงมีความมั่นใจได้ว่าประเทศไทยมีกฎหมายตอบโต้การอุดหนุนเป็นเครื่องมือที่ดีในการตอบโต้การค้าที่ไม่เป็นธรรม